

Fremsat den 6. oktober 2010 af indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

lov om ændring af lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet samt lov om kommunale og regionale valg

(Valgret til og valgbarhed for EU-diplomater mv.)

§ 1

I lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, jf. lovbekendtgørelse nr. 143 af 24. februar 2009, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 1, nr. 3, indsættes efter »og har fast bopæl i Danmark«: »eller er registreret i Udenrigsministeriets protokol«.

2. I § 14 a, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, og som er registreret i Udenrigsministeriets protokol, optages efter anmodning, jf. dog stk. 2, på valglisten i den kommune, hvor de har deres private bolig.«

3. I § 14 a, stk. 2, nr. 2, indsættes efter »siden da uafbrudt har haft fast bopæl i Danmark«: »eller siden da uafbrudt har været registreret i Udenrigsministeriets protokol«.

4. I § 14 a, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter endvidere regler om anmeldelse af tilflytning til en anden kommune og fraflytning til udlandet for personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, og som er registreret i Udenrigsministeriets protokol.«

5. I § 15, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »tilmeldt folkeregistret«: »eller registreret i Udenrigsministeriets protokol«.

6. I § 19, stk. 3, indsættes efter 1. pkt.:

»For kandidater der er valgbare, som har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, og som er registreret i Udenrigsministeriets protokol, skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato.«

§ 2

I lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 144 af 24. februar 2009 som ændret ved § 6 i lov nr. 571 af 31. maj 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Valgret til kommunalbestyrelsen og regionsrådet har endvidere enhver, der på valgdagen er fyldt 18 år, er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og som er registreret i Udenrigsministeriets protokol.«
Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

2. I § 7 indsættes som 2. pkt.:

»Personer, der har valgret efter § 1, stk. 2, optages efter anmodning, jf. dog stk. 2, på valglisten i den kommune, hvor de har deres private bolig.«

3. I § 7 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Personer, der har valgret efter § 1, stk. 2, optages dog uden anmodning på valglisten, såfremt de pågældende

- 1) var optaget på valglisten i Danmark til det sidst afholdte valg til kommunalbestyrelser og regionsråd,
- 2) siden da uafbrudt har været registreret i Udenrigsministeriets protokol og
- 3) ikke har anmodet om at blive slettet af valglisten.«

4. I § 8 indsættes som stk. 5:

»Stk. 5. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på valglisten af personer, der har valgret efter § 1, stk. 2, samt om disse personers anmeldelse af tilflytning til en anden kommune og fraflytning til udlandet.«

5. I § 9, stk. 1 og 2, indsættes efter »oplysningerne i Det Centrale Personregister (CPR)«: »og oplysninger om personer, der har valgret efter § 1, stk. 2«.

6. I § 24, *stk. 1*, indsættes efter 1. pkt.:

»For kandidater, der er valgbare, og som har valget efter § 1, *stk. 2*, skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato.«

»For stillere, der har valget efter § 1, *stk. 2*, skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato.«

§ 3

7. I § 25, *stk. 2*, indsættes efter 1. pkt.:

Loven træder i kraft den 1. juli 2011.

Bemærkninger til lovforslaget

Indhold

1. Indledning
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Gældende ret vedrørende valgret og valgbarhed for statsborgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union ved Europa-Parlamentsvalg i Danmark og kommunale og regionale valg
 - 2.2. Retten til at stemme og opstille til Europa-Parlamentsvalg og kommunale og regionale valg i bopælslandet for statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union i henhold til EU-retten
 - 2.3. Forslagets indhold
 - 2.3.1. Tildeling af valgret
 - 2.3.2. Optagelse på valglisten
 - 2.3.3. Udsendelse af valgkort
 - 2.3.4. Valgbarhed
 - 2.3.5. Betingelser for opstilling som kandidat på en kandidatliste
 - 2.3.6. Stillere til kommunale og regionale valg
 - 2.3.7. Kontrol af, om EU-diplomater m.v. opfylder betingelserne for at opstille som kandidater eller være stillere ved kommunale og regionale valg
3. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser
4. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
5. Lovforslagets miljømæssige konsekvenser
6. Lovforslagets administrative konsekvenser for borgerne
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer
9. Sammenfattende skema

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Med lovforslaget udvides den personkreds, der har valgret og valgbarhed ved valg af medlemmer til Europa-Parlamentet i Danmark og ved kommunale og regionale valg, til også at omfatte statsborgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol, dvs. udsendte diplomater og andet udsendt personale ved herværende udenlandske repræsentationer og udsendte embedsmænd ved internationale organisationer i Danmark samt deres medfølgende familiemedlemmer, der tilhører husstanden.

Baggrunden for lovforslaget er en henvendelse fra Europa-Kommissionen til de danske myndigheder i anledning af en klage til Kommissionen fra ansatte ved Det Europæiske Miljøagentur i Danmark. Klagen vedrører det forhold, at ansatte ved Det Europæiske Miljøagentur i Danmark, der er statsborgere i de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, efter den gældende lovgivning ikke kan udøve deres valgret til Europa-Parlamentsvalg og kommunale og regionale valg i Danmark. Det skyl-

des, at det efter gældende ret kræves, at statsborgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union for at have valgret til Europa-Parlamentsvalg i Danmark skal have fast bopæl i Danmark. De pågældende opfylder endvidere ikke betingelsen om, at en vælger for at have valgret til kommunale og regionale valg i Danmark skal have fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen. Se afsnit 2.1. nedenfor.

Ifølge Kommissionen synes det forhold, at statsborgere fra andre EU-lande ikke kan optages på valglisten i Danmark, fordi de er ansat ved et EU-agentur, imidlertid at være i strid med bestemmelserne i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

Formålet med lovforslaget er således at sikre, at også statsborgere i de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som er registreret i Udenrigsministeriets protokol, kan optages på valglisten i den kommune, hvor de har deres private bolig (adresse), og derved udøve deres valgret og stille op til henholdsvis kommunal- og regionalvalg og Europa-Parlamentsvalg i Danmark i overensstemmelse med deres rettigheder efter traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Gældende ret vedrørende valgret og valgbarhed for statsborgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union ved Europa-Parlamentsvalg i Danmark og kommunale og regionale valg

For at have valgret til Europa-Parlamentsvalg i Danmark skal man være fyldt 18 år, ikke være under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne (være umyndiggjort) og herudover *enten* have dansk indfødsret og fast bopæl i Danmark eller i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, *eller* være statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og have fast bopæl i Danmark, jf. lov om valg af danske medlemmer af Europa-Parlamentet § 3, stk. 1 (lovbekendtgørelse nr. 143 af 24. februar 2009).

Valgbar til Europa-Parlamentet er enhver, der har valgret efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, og som fire uger før valgdagen opfylder valgretsbetingelserne bortset fra aldersbetingelsen. Den, der er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af Europa-Parlamentet, er dog ikke valgbar, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 2. For statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union gælder endvidere, at den, som ved en civil- eller strafferetlig afgørelse har fortabt sin valgbarhed til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor den pågældende er statsborger, ikke er valgbar, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 3.

I henhold til den kommunale og regionale valgløvs § 1, stk. 1 og 2 (lovbekendtgørelse nr. 144 af 24. februar 2009 som ændret ved § 6 i lov nr. 571 af 31. maj 2010), er kravene for at have valgret til kommunalbestyrelsen og regionsrådet, at man på valgdagen er fyldt 18 år, ikke er undergivet værgemål med fratagelse af den retlige handleevne (ikke er umyndiggjort), og har fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen og herudover enten har dansk indfødsret, er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, er statsborger i Island eller Norge eller uden afbrydelse har haft fast bopæl i riget i de sidste 4 år forud for valgdagen.

Valgbar til kommunalbestyrelsen og regionsrådet er enhver, der har valgret til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, medmindre vedkommende ved endelig dom eller vedtagelse af bøde er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd, jf. den kommunale og regionale valgløvs §§ 3 og 4.

Afgørelsen af, hvorvidt en statsborger fra en anden medlemsstat i Den Europæiske Union opfylder kravet

om fast bopæl i Danmark, som efter de gældende regler er en forudsætning for valgret og dermed også valgbarhed til de nævnte valg, vil bero på, om den pågældende er bopælsregistreret i CPR. Det følger for så vidt angår Europa-Parlamentsvalg af bemærkningerne til § 3, stk. 1, nr. 3, i forslag til ændring af lov om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet (L 77, FT 1993-94, Tillæg A, sp. 1291, 1307), hvor det anføres, at ”Afgørelsen af, hvorvidt en EF-statsborger opfylder bopælskravet (fast bopæl) for valgret, vil i praksis bero på, om den pågældende er optaget i folkeregistret. Herværende diplomater og andre eksterritoriale personer, herunder eksterritoriale personer fra de øvrige EF-lande, optages ikke i folkeregistret (med mindre de er danske statsborgere) og vil derfor i praksis ikke opfylde bopælskravet for valgret”. For så vidt angår kommunale og regionale valg følger dette af den kommunale og regionale valgløvs § 1, stk. 3, hvoraf fremgår, at personer, der efter reglerne i lov om Det Centrale Personregister opfylder betingelserne for at være tilmeldt folkeregistret i kommunen, anses for at have fast bopæl i kommunen henholdsvis i den region, hvori kommunen er beliggende.

Ifølge CPR-lovens § 18, stk. 1, (lovbekendtgørelse nr. 878 af 14. september 2009) kan udenlandske statsborgere, som enten er registreret i Udenrigsministeriets protokol, eller hvis ophold i Danmark er reguleret i aftaler om retsstillingen for styrker eller militære hovedkvarterer, som Danmark har tiltrådt, imidlertid ikke registreres i CPR som tilflyttet landet. Herboende diplomater og andre eksterritoriale personer, herunder diplomater og eksterritoriale personer fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, optages således ikke i CPR – med mindre de er danske statsborgere. De pågældende registreres i stedet i Udenrigsministeriets protokol.

Valgret til Europa-Parlamentsvalg og kommunale og regionale valg har således kun herboende statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er bopælsregistreret i CPR, og dermed ikke herboende statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol.

2.2. EU-retlige regler om retten til at stemme og opstille til Europa-Parlamentsvalg og kommunale og regionale valg i bopælslandet for statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union

I henhold til artikel 22, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) (tidligere artikel 19 i traktaten om De Europæiske Fællesskaber) har enhver unionsborger, der har bopæl i en medlemsstat, hvor

han ikke er statsborger, valgret og er valgbar ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor han har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat. I henhold til TEUF artikel 22, stk. 2, har enhver unionsborger, der har bopæl i en medlemsstat, hvor vedkommende ikke er statsborger, endvidere valgret og er valgbar ved valg til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor vedkommende har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat.

De nævnte bestemmelser er udmøntet i henholdsvis artikel 3 i Rådets direktiv nr. 93/109/EF af 6. december 1993 om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere (EFT L 329 af 30.12.1993, s. 34-38), og artikel 3 i Rådets direktiv nr. 94/80/EF af 19. december 1994 om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved kommunale valg for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere (EFT L 368 af 31.12.1994, s. 38).

I henhold til artikel 3 i Rådets direktiv nr. 93/109/EF og artikel 3 i Rådets direktiv nr. 94/80/EF har enhver person, der er unionsborger i henhold til traktatens artikel 8, stk. 2, andet afsnit (nu artikel 17, stk. 2), og som uden at være statsborger i bopælslandet i øvrigt opfylder de betingelser for valgret og valgbarhed, der i henhold til dette lands lovgivning kræves opfyldt af landets egne statsborgere, valgret og er valgbar ved valg til Europa-Parlamentet henholdsvis kommunale og regionale valg i bopælslandet, medmindre vedkommende ved en civil- eller strafferetlig afgørelse har fortabt sin valgret og/eller valgbarhed til Europa-Parlamentsvalget i hjemlandet, eller vedkommendes hverv som kommunalbestyrelsesmedlem eller regionsrådsmedlem er uforeneligt med hverv, som udøves i andre medlemsstater, og som svarer til de hverv, der i bopælslandet medfører uforenelighed, jf. direktivets artikel 6 og 7. Der kan endvidere stilles en række formelle krav til kandidatanmeldelsen, jf. artikel 10 i direktiv nr. 93/109/EF og artikel 7 i direktiv 94/80/EF.

Unionsborgere kan udøve deres valgret til Europa-Parlamentsvalg enten i bopælslandet eller i hjemlandet, og ingen må afgive stemme eller lade sig opstille i mere end én medlemsstat ved hvert valg, jf. direktivets artikel 4, stk. 1 og 2. Medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger til, at de unionsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der har tilkendegivet ønske herom, kan blive optaget på valglisten i tilstrækkelig god tid inden selve valget, jf. direktivets artikel 9, stk. 1. Bopælslandet underretter de pågældende om, hvorvidt anmodningen om optagelse på valglisten eller kandidatlisten er imødekommet, jf. di-

rektivets artikel 11, stk. 1. Unionsborgere, der således bliver optaget på valglisten, fortsætter med at være optaget på denne på samme vilkår som vælgere med statsborgerskab i landet, indtil de anmoder om at blive slettet eller automatisk bliver slettet, fordi de ikke længere opfylder de betingelser, der kræves opfyldt for udøvelse af valget, jf. direktivets artikel 9, stk. 4.

Unionsborgere kan udøve deres valgret til kommunale og regionale valg i bopælslandet, hvis de har udtrykt ønske herom, jf. direktivets artikel 7. Medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger til, at de omtalte vælgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union kan optages på valglisten i tilstrækkelig god tid inden valget, jf. artikel 8, stk. 1. Bopælslandet underretter i rette tid de pågældende om, hvorvidt anmodningen om optagelse på valglisten eller kandidatlisten er imødekommet, jf. direktivets artikel 10, stk. 1. De nævnte herboende statsborgere fra de øvrige medlemsstater, der er blevet optaget på valglisten i bopælslandet, fortsætter med at være optaget på denne på samme vilkår som vælgere med statsborgerskab i landet, indtil de anmoder om at blive slettet eller automatisk slettes, fordi de ikke længere opfylder de betingelser, der kræves opfyldt for udøvelsen af valget, jf. direktivets artikel 8, stk. 3, 1. og 2. afsnit. Hvis de flytter til en anden kommune i samme medlemsstat, skal de optages på valglisten dér på samme vilkår som landets egne statsborgere, jf. direktivets artikel 8, stk. 3, 3. afsnit.

2.3. Forslagets indhold

2.3.1. Tildeling af valgret

Ifølge forslaget vil statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol, dvs. herboende diplomater og andet udsendt personale ved herværende ambassader fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union med tilhørende familiemedlemmer, der indgår i deres husstand, samt udsendte embedsmænd ved internationale organisationer i Danmark og deres medfølgende familiemedlemmer, der tilhører husstanden, blive omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens og den kommunale og regionale valglovs bestemmelser, der giver valgret til herboende statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union. De pågældende vil således få valgret til Europa-Parlamentsvalg og kommunale og regionale valg, hvis de i øvrigt opfylder de almindelige valgets betingelser, dvs. er fyldt 18 år og ikke er undergivet værgemål med fratagelse af den retlige handleevne (ikke er umyndiggjort). Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, og § 2, nr. 1.

2.3.2. Optagelse på valglisten

2.3.2.1. Ingen kan udøve valgret uden at være optaget på valglisten, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 4 og den kommunale og regionale valglovs § 2, stk. 1. Med forslaget sikres, at også statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol, kan optages på valglisten til Europa-Parlamentsvalg og kommunale og regionale valg, selvom de ikke er bopælsregistreret i CPR. De pågældende optages på valglisten i den kommune, hvor de har deres private bolig (adresse), og optagelsen sker første gang efter anmodning. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, og § 2, nr. 2.

Det foreslås endvidere, at de pågældende statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol - i lighed med, hvad der gælder for andre herboende statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union - forbliver optaget på valglisten uden fornyet anmodning, hvis de var optaget på valglisten i Danmark til det sidst afholdte Europa-Parlamentsvalg henholdsvis valg til kommunalbestyrelser og regionsråd, hvis de siden da uafbrudt har været registreret i Udenrigsministeriets protokol (og dermed i denne periode har måttet betragtes som herboende), og hvis de ikke har anmodet om at blive slettet af valglisten. Herved sikres, at de nævnte statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union i overensstemmelse med EU-rettens krav herom kan fortsætte med at være optaget på valglisten, indtil de ikke længere opfylder betingelserne for udøvelse af valgretten eller slettes efter anmodning, jf. artikel 9, stk. 4, i direktiv nr. 93/109/EF og artikel 7, stk. 3, i direktiv nr. 94/80/EF. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og § 2, nr. 3.

2.3.2.2. Den nærmere fremgangsmåde for optagelse på valglisten af herboende statsborgere fra andre medlemslande i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol, foreslås reguleret ved bekendtgørelse. For så vidt angår optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg indeholder Europa-Parlamentsvalglovens § 14 a, stk. 4, hvorefter indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på valglisten af personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, en tilstrækkelig bemyndigelse hertil, idet § 3, stk. 1, nr. 3, ifølge forslaget fremover også vil omfatte statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol. Med henblik på at sikre, at statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol, ved tilflytning til en ny kommune kan blive påført valglisten i tilflytningskommunen og slettet fra valglisten i fraflyt-

ningskommunen, indeholder lovforslaget endvidere forslag til en bestemmelse, der bemyndiger indenrigs- og sundhedsministeren til at fastsætte regler om disse personers anmeldelse af tilflytning til en anden kommune. Med henblik på at sikre, at statsborgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol og er optaget på valglisten, bliver slettet af valglisten, når de flytter til udlandet, indeholder lovforslaget herudover forslag til en bestemmelse, der bemyndiger indenrigs- og sundhedsministeren til at fastsætte regler om disse personers anmeldelse af fraflytning til udlandet. Lovforslaget indeholder endvidere forslag til en bestemmelse (§ 2, nr. 4), der bemyndiger indenrigs- og sundhedsministeren til at fastsætte nærmere regler om optagelse på valglisten til kommunale og regionale valg for statsborgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol, samt om disse personers anmeldelse af tilflytning til en anden kommune og fraflytning til udlandet.

Den eksisterende bemyndigelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 14 a, stk. 4, samt den foreslåede bemyndigelse i forslagens § 2, nr. 4 (den kommunale og regionale valglovs § 8, stk. 5), tænkes udnyttet til at fastsætte regler, der giver en herboende statsborger fra en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er optaget i Udenrigsministeriets protokol, og som ønsker at stemme til Europa-Parlamentsvalg i Danmark henholdsvis til kommunale og regionale valg, adgang til at anmode den kommune, hvor vedkommende har sin private bolig, om at blive optaget på valglisten inden for en nærmere angiven frist inden det pågældende Europa-Parlamentsvalg henholdsvis kommunal- og regionalvalg.

Fristen for indgivelse af anmodning om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalg for statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol, påtænkes fastsat til tidligst 1. marts og senest 1. maj i valgåret (eller førstkommende arbejdsdag derefter, såfremt den nævnte dato er en søndag eller anden helligdag).

Fristen for indgivelse af anmodning om optagelse på valglisten til kommunale og regionale valg for statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol, påtænkes fastsat til tidligst 1. august og senest 1. oktober i valgåret (eller førstkommende arbejdsdag derefter, såfremt den nævnte dato er en søndag eller anden helligdag).

For personer, der først bliver registreret i Udenrigsministeriets protokol i ugen før ovennævnte fristers udløb eller derefter, eller efter denne dato på anden måde bliver omfattet af den i lovforslaget omhandlede persongruppe

med valgret til Europa-Parlamentsvalg henholdsvis til kommunale og regionale valg, påtænkes det at fastsætte en særlig frist på 15 dage før valgdagen (eller sidste arbejdsdag forinden).

Statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union vil ved deres anmeldelse til Udenrigsministeriets protokol fremover få udleveret et brev og tilhørende ansøgningsskema med nærmere oplysninger om deres ret til at stemme og stille op til Europa-Parlamentsvalg og kommunale og regionale valg i Danmark, samt den nærmere fremgangsmåde og frister for anmodning herom m.v. De relevante udenlandske repræsentationer samt internationale organisationer i Danmark vil endvidere blive informeret om de nye regler og anmodet om at sørge for, at de af deres medarbejdere, der på tidspunktet for lovens ikrafttrædelse allerede er registreret i Udenrigsministeriets protokol, orienteres om muligheden for at blive optaget på valglisten til de nævnte valg samt fremgangsmåden og frister herfor.

De pågældende statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol, vil herefter første gang, de ønsker at deltage i kommunal- og regionalvalg eller Europa-Parlamentsvalg i Danmark, inden ovenfor nævnte frist før det pågældende valg skulle meddele den kommune, hvori de har deres private bolig, at de ønsker at stemme til kommunal- og regionalvalg henholdsvis Europa-Parlamentsvalg i Danmark, samt oplyse deres privatadresse og fødselsdato, da disse oplysninger som følge af den manglende CPR-registrering af personer, der er registeret i Udenrigsministeriets protokol, ellers ikke tilgås de danske valgmyndigheder. Til brug herfor vil de pågældende EU-diplomater m.fl. skulle indlevere et udfyldt ansøgningsskema med attestation fra Udenrigsministeriet, der bekræfter, at de pågældende er optaget i Udenrigsministeriets protokol og derved har ret til at blive optaget på valglisten efter de foreslåede regler. Kommunerne vil dernæst optage de pågældende på en særlig valgliste.

Statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som er registreret i Udenrigsministeriets protokol, vil på samme måde som andre herboende EU-borgere, der ønsker at stemme til valg i Danmark, efter optagelse på valglisten forblive optaget på denne, indtil de anmoder om at blive slettet eller bliver slettet, fordi de ikke længere opfylder de betingelser, der kræves opfyldt for udøvelse af valgretten (herunder fast bopæl i Danmark). De pågældende vil blive oplyst herom i ovennævnte brev, som de vil modtage ved anmeldelsen i Udenrigsministeriets protokol.

Der forventes endvidere fastsat regler efter den foreslåede bemyndigelse om, at de pågældende statsborgere

fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som er registreret i Udenrigsministeriets protokol, og som er optaget på valglisten til Europa-Parlamentsvalg i Danmark og/eller kommunale og regionale valg, inden for en passende frist før fraflytning til udlandet vil skulle meddele den kommune, hvor de er optaget på valglisten til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg i Danmark, at de agter at fraflytte landet og således ikke længere skal stå opført på valglisten i kommunen. De pågældende vil blive informeret herom i ovennævnte brev, som de vil modtage ved anmeldelsen i Udenrigsministeriets protokol. Hermed sikres den pågældende vælgergruppes ret til at forblive optaget på valglisten på samme måde som landets egne statsborgere, jf. for så vidt angår Europa-Parlamentsvalg artikel 9, stk. 4, i Rådets direktiv 93/109/EF, og for så vidt angår kommunale og regionale valg artikel 8, stk. 3, 3. afsnit, i Rådets direktiv 94/80/EF. Fristen forventes at blive fastsat til senest på udrejsedatoen og tidligst fire uger før fraflytningen til udlandet.

En statsborger fra en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som er registreret i Udenrigsministeriets protokol og efter anmodning er blevet optaget på valglisten i én kommune, og som under sit ophold i Danmark flytter til en ny kommune, vil endvidere inden for en passende frist skulle give meddelelse herom til tilflytningskommunen med henblik på at blive påført valglisten i tilflytningskommunen og blive slettet fra valglisten i fraflytningskommunen. Herved sikres de pågældende statsborgeres ret til på samme vilkår som landets egne statsborgere at blive optaget på valglisten i tilflytningskommunen. Fristen forventes at blive fastsat til 15 dage før valgdagen (eller sidste arbejdsdag forinden i lighed med, hvad der gælder for vælgere, der er registreret med bopæl i CPR).

2.3.3. Udsendelse af valgkort

Efter gældende regler skal kommunerne forud for afstemningen udsende valgkort til de vælgere, der er opført på valglisten, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 15, stk. 1, og den kommunale og regionale valglovs § 10, stk. 1. Ved Europa-Parlamentsvalg gælder et supplerende krav om, at valgkort alene skal udsendes til de vælgere, der er bopælsregistreret i CPR. Valgkortet skal efter samme bestemmelser indeholde oplysning om vælgerens navn og adresse, nummer på valglisten samt om afstemningsstedets beliggenhed og dag og tid for afstemningen. Formålet med udsendelse af valgkort er således bl.a. at underrette vælgeren om, at vedkommende er optaget på valglisten samt tid og (afstemnings)sted for det pågældende valg. Endelig vil valgkortet inden stemmeafgivningen skulle afleveres af vælgeren til valg-

listeføreren ved afstemning på valgdagen, jf. § 25 i Europa-Parlamentsvalgloven, jf. § 47, stk. 1, 2. pkt. i folketingsvalgloven (lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2009), og § 53, stk. 1, 2. pkt., i den kommunale og regionale valglov.

Det foreslås, at de nævnte regler om udsendelse af valgkort også skal gælde for statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol, og som optages på valglisten efter anmodning. Herved sikres ud over de ovennævnte hensyn endvidere, at de nævnte statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union i overensstemmelse med EU-rettens krav herom underrettes om, at anmodningen om optagelse på valglisten eller kandidatlisten er imødekommet, jf. for så vidt angår Europa-Parlamentsvalg direktiv nr. 93/109/EF, artikel 11, stk. 1, og for så vidt angår kommunale og regionale valg direktiv nr. 94/80/EF, artikel 10, stk. 1. De gældende regler for udsendelse af valgkort til kommunale og regionale valg indbefatter efter deres ordlyd allerede den nævnte persongruppe, idet der efter § 10 i den kommunale og regionale valglov udsendes valgkort til vælgere, der er optaget på valglisten. Den tilsvarende regel i Europa-Parlamentsvalgloven omfatter derimod efter sin ordlyd alene vælgere, der er optaget på valglisten og tilmeldt folkeregistret. Derfor indeholder lovforslaget et forslag til en ændring af Europa-Parlamentsvalglovens § 15, stk. 1, 1. pkt., der bevirker, at kommunen fremover endvidere skal udsende valgkort til statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol, og som er optaget på valglisten efter anmodning i henhold til de i lovforslaget foreslåede regler. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 5.

2.3.4. Valgbarhed

Som en konsekvens af forslaget om tildeling af valgret til statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol, vil den pågældende persongruppe, når den er omfattet af gruppen af vælgere med valgret til de nævnte valg, tillige få valgbarhed til Europa-Parlamentsvalg og kommunale og regionale valg under samme betingelser som herboende personer med dansk indfødsret.

De pågældende må således ikke være straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af Europa-Parlamentet henholdsvis kommunalbestyrelser eller regionsråd, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 2, henholdsvis § 4 i den kommunale og regionale valglov. Det er endvidere en forudsætning for valgbarheden til Europa-Parlamentet, at vedkommende ikke ved en civil- eller

strafferetlig afgørelse har fortabt sin valgret og/eller valgbarhed til Europa-Parlamentsvalg i hjemlandet, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 3. For så vidt angår valgbarhed til Europa-Parlamentsvalg er det endelig en forudsætning, at vedkommendes hverv som fastsat i Europa-Parlamentsvalglovens § 42, stk. 1, ikke er uforeneligt med hvervet som medlem af Europa-Parlamentet. Bestemmelsen indebærer bl.a., at tjenestemænd og andre ansatte i aktiv tjeneste i De Europæiske Fællesskabers institutioner eller dertil knyttede organer eller organisationer eller i Den Europæiske Centralbank ikke er valgbar til Europa-Parlamentet. Nærværende forslag om tildeling af valgret til statsborgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol, ændrer ikke herpå.

Det bemærkes, at der ud over de forhold, som efter valglovgivningen vil kunne føre til tab af valgbarhed, efter omstændighederne vil kunne være andre forhold, der bevirker, at hvervet som medlem af kommunale og regionale råd eller Europa-Parlamentet ikke eller ikke længere vil være foreneligt med den pågældendes status som udsendt diplomat eller medarbejder ved en herværende udenlandsk repræsentation eller international organisation i Danmark m.v. eller som medfølgende familiemedlem, der tilhører husstanden.

2.3.5. Betingelser for opstilling som kandidat på en kandidatliste

Forslaget ændrer betingelserne for opstilling som kandidat på kandidatlister til Europa-Parlamentsvalg i Danmark og kommunale og regionale valg, idet der for så vidt angår diplomater og andre eksterritoriale personer fra de øvrige medlemsstater skal ses bort fra det nuværende krav om, at kandidatlister skal indeholde oplysning om hver enkelt kandidats personnummer. Det skyldes det forhold, at herværende diplomater og andre eksterritoriale personer, herunder fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som nævnt ikke optages i CPR og derfor heller ikke tildeles et personnummer. I stedet skal de pågældende af identifikationsmæssige årsager oplyse deres fødselsdato. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6, og § 2, nr. 6.

De øvrige krav om angivelse af kandidatens fulde navn, adresse, statsborgerskab, stilling og bopæl vil derimod også gælde for kandidater, der er statsborgere i de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, og som tillige er registreret i Udenrigsministeriets protokol. Europa-Parlamentsvalglovens § 19 a, stk. 1, hvorefter en kandidat, der er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union uden tillige at have dansk indfødsret, samtidig med kandidatlisten skal indlevere en formel erklæring, hvori kandidaten angiver at opfylde

valgbarhedsbetingelserne, samt § 19 a, stk. 2, hvorefter der samtidig med kandidatlisten for den pågældende kandidat endvidere skal indleveres en valgbarhedsattest fra vedkommende myndighed til hjemlandet, vil også fremtidigt ved Europa-Parlamentsvalg gælde for kandidater, der er statsborgere i de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, og som tillige er registreret i Udenrigsministeriets protokol.

2.3.6. *Stillere til kommunale og regionale valg*

Som følge af, at herværende diplomater og andre eksterriale personer, herunder fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som nævnt ikke optages i CPR og derfor heller ikke tildeles et personnummer, foreslås også betingelserne for at være stiller for en kandidatliste til kommunale og regionale valg ændret således, at der for så vidt angår diplomater og andre eksterriale personer fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som er registreret i Udenrigsministeriets protokol, ses bort fra det nuværende krav om, at kandidatlistor til ovennævnte valg skal indeholde oplysning om hver enkelt stillers personnummer. I stedet skal de pågældende af identifikationsmæssige årsager oplyse deres fødselsdato. Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7.

De øvrige krav om angivelse af stillerens navn og adresse vil derimod også gælde for statsborgere i de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som tillige er registreret i Udenrigsministeriets protokol.

2.3.7. *Kontrol af, om EU-diplomater m.v. opfylder betingelserne for at opstille som kandidater eller være stillere ved kommunale og regionale valg*

Efter de gældende regler undersøger Indenrigs- og Sundhedsministeriet, om kandidatlistor til Europa-Parlamentsvalg opfylder de i loven anførte betingelser, samt om kandidaterne kan godkendes, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 23. Tilsvarende undersøger valgbestyrelserne, om kandidatlistor til kommunale eller regionale valg er gyldige, samt om kandidaterne kan godkendes, jf. § 27 i lov om kommunale og regionale valg.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet henholdsvis valgbestyrelserne skal i forbindelse hermed blandt andet undersøge, om de anførte oplysninger om kandidaternes og stillernes navn, personnummer og bopæl samt for kandidaternes vedkommende tillige deres statsborgerskab er i overensstemmelse med de tilsvarende oplysninger i CPR.

Da personer registreret i Udenrigsministeriets protokol ikke optages i CPR og ikke tildeles et personnummer, vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet henholdsvis valgbestyrelserne, for så vidt angår statsborgere fra de

øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som er registreret i Udenrigsministeriets protokol (EU-diplomater m.v.), der opstiller som kandidat eller er stiller for en kandidatliste til kommunal- og/eller regionalvalg, skulle undersøge, om oplysningerne om navn, adresse og fødselsdato samt for kandidaternes vedkommende tillige deres statsborgerskab er i overensstemmelse med de oplysninger, som fremgår af den særlige valgliste for EU-diplomater m.v. Det er således en forudsætning for, at den nævnte persongruppe kan opstille som kandidater eller være stillere, at de er optaget på valglisten i den kommune, hvor de har deres private bolig (adresse), på det tidspunkt, hvor Indenrigs- og Sundhedsministeriet henholdsvis valgbestyrelserne foretager den omhandlede undersøgelse af kandidatlistor.

3. *Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser*

Forslaget pålægger kommunerne manuelt efter anmodning at optage statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol, (EU-diplomater m.fl.) på valglisten til kommunal- og regionalvalg samt Europa-Parlamentsvalg. I praksis vil der være tale om et begrænset antal personer, som vil benytte sig af ordningen. Dette medfører et begrænset administrativt merarbejde for de kommuner, der måtte have statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol, bosat i kommunen, og som måtte anmode om at blive optaget på valglisten.

Det skønnes, at antallet af herværende diplomater m.v. fra andre EU-lande, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol og som potentielt kan kræve at blive optaget på valglisten, er ca. 1.600. De pågældende vil formentlig være bosat i et begrænset antal kommuner i hovedstadsområdet. I praksis skønnes antallet af statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol, og som vil benytte sig af muligheden for efter anmodning at blive optaget på valglisten til kommunal- og regionalvalg og/eller Europa-Parlamentsvalg i Danmark at være væsentligt lavere.

Lovforslaget vurderes på den baggrund at have meget begrænsede økonomiske og administrative konsekvenser for kommunerne.

4. *Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet*

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Lovforslagets miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

6. Lovforslagets administrative konsekvenser for borgerne

De pågældende herboende statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol, vil selv skulle henvende sig til den kommune, hvor de har deres private bolig, og anmode om at blive optaget på valglisten. Det er ikke muligt at indføre disse borgere automatisk på valglisten, da de ikke er registreret med bopæl i CPR, jf. CPR-lovens § 18, og de danske myndigheder ikke på anden vis er eller kan blive bekendt med deres private bolig (adresse).

7. Forholdet til EU-retten

I henhold til artikel 22 TEUF har enhver unionsborger, der har bopæl i en medlemsstat, hvor han ikke er statsborger, valgret og er valgbar til henholdsvis Europa-Parlamentet og kommunalvalg i den medlemsstat, hvor han har bopæl, på samme betingelser som statsborgere i denne stat.

Forslaget er en gennemførelse af Danmarks forpligtelser i henhold til TEUF artikel 22, som er udmøntet i henholdsvis artikel 3 i Rådets direktiv nr. 93/109/EF af

6. december 1993 om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere, og artikel 3 i Rådets direktiv nr. 94/80/EF af 19. december 1994 om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved kommunale valg for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere. Der henvises til redegørelsen for baggrunden for lovforslaget ovenfor i afsnit 1.

Begge ovenfor omtalte direktiver er tidligere gennemført i dansk ret ved henholdsvis lov nr. 1086 af 22. december 1993 om ændring af lov om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet (De Europæiske Fællesskabers Forsamling) og lov nr. 208 af 29. marts 1995 om ændring af lov om kommunale valg (Ændringer vedrørende udlændinges valgret og valgbarhed) samt lov nr. 214 af 28. marts 2001 om ændring af lov om kommunale valg.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Danske Regioner, Institut for Menneskerettigheder og KL.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merrudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Meget begrænsede merudgifter
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Meget begrænsede administrative konsekvenser
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Begrænsede administrative konsekvenser
Forholdet til EU-retten	Udmøntning af TEUF artikel 22 som gennemført i artikel 3 i Rådets direktiv nr. 93/109/EF af 6. december 1993 om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere (EFT L 329 af 30.12.1993, s. 34-38), og artikel 3 i Rådets direktiv nr. 94/80/EF af 19. december 1994 om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved kommunale valg for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere (EFT L 368 af 31.12.1994, s. 38).	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Med den foreslåede tilføjelse »eller er registreret i Udenrigsministeriets protokol« sikres, at også statsborgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union, der er udsendt som diplomater og lignende til Danmark fra fremmede stater eller internationale organisationer i øvrigt, omfattes af bestemmelsen om valgret i Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 3, til statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union. Som en konsekvens af forslaget opnår de pågældende personer endvidere valgbarhed til samme valg, idet valgret til Europa-Parlamentsvalg er en forudsætning for valgbarhed til valget, jf. nærmere Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 1. Det er dog i begge tilfælde en forudsætning, at de almindelige valgets- og valgbarhedsbetingelser er opfyldt, jf. de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.1. og 2.3.4.

Personkredsen, der skal »registreres i Udenrigsministeriets protokol«, omfatter diplomater og andet udsendt personale (tjenestepersonale forudsat, at de har tjenestepas) ved herværende ambassader samt medfølgende familiemedlemmer, der tilhører husstanden (børn normalt indtil det fyldte 21. år), jf. Wienerkonventionen om diplomatiske forbindelser art. 17 og 37. Endvidere er omfattet udsendte embedsmænd ved internationale organisationer i Danmark samt medfølgende familiemedlemmer, der tilhører husstanden (børn normalt indtil det fyldte 21. år), jf. dog værtskabsaftalerne for den enkelte internationale organisation.

Derimod optages lokalt ansat personale uanset nationalitet samt servicemedarbejdere med dansk pas ikke i Udenrigsministeriets protokol og er derfor ikke omfattet af forslaget. De nævnte persongrupper vil i de fleste tilfælde allerede have valgret til Europa-Parlamentsvalg i Danmark samt kommunale og regionale valg efter en af de øvrige bestemmelser i Europa-Parlamentsvalglovens § 3 henholdsvis den kommunale og regionale valglovs § 1. Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.1.

Til nr. 2

Med bestemmelsen sikres, at også statsborgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol og derfor ikke er optaget i CPR, kan optages på valglisten til valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet. De pågæl-

dende optages på valglisten i den kommune, hvor de har deres private bolig.

Med udtrykket »privat bolig« menes den adresse, hvor de pågældende bor. Ved afgørelsen af, i hvilken kommune de nævnte vælgere, der ikke bopælsregistreres i CPR, jf. CPR-lovens § 18, har deres private bolig, skal der tages udgangspunkt i de principper, der gælder efter CPR-lovgivningen for vurderingen af, hvor en person skal bopælsregistreres, sml. CPR-lovens §§ 6-9.

Optagelse sker som udgangspunkt, jf. herved undtagelsen i lovens § 14 a, stk. 2, som ændret ved lovforslagets § 1, nr. 3, efter anmodning. Diplomaters og andre eksterriale personers private adresse vil typisk ikke være kendt af de danske myndigheder, fordi de pågældende personer som nævnt ikke bopælsregistreres i CPR, jf. CPR-lovens § 18, stk. 1. Det er derfor en forudsætning for, at de pågældende kan blive optaget på valglisten og derved udøve deres valgret, at de henvender sig til den kommune, hvor de har deres private bolig, og anmoder om at blive optaget på valglisten dér. Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.2.1.

Til nr. 3

Med den foreslåede tilføjelse til § 14 a, stk. 2, nr. 2, sikres, at bestemmelsen om automatisk optagelse på valglisten også kommer til at gælde for statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er optaget i Udenrigsministeriets protokol, som derfor ikke er bopælsregistreret i CPR og følgelig ikke anses for at have bopæl i Danmark i lovens forstand.

Det er efter bestemmelsen en betingelse for automatisk optagelse på valglisten, at de pågældende har været optaget på valglisten i Danmark til det sidst afholdte valg til Europa-Parlamentet, jf. lovens § 14 a, stk. 2, nr. 1. Det er efter bestemmelsen endvidere en betingelse, at de pågældende statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union uafbrudt, dvs. uden selv kortvarige afbrydelser, har været registreret i Udenrigsministeriets protokol siden sidste Europa-Parlamentsvalg, hvor de pågældende var optaget på valglisten, jf. lovens § 14 a, stk. 2, nr. 2. Det er ligeledes efter bestemmelsen en betingelse for automatisk optagelse på valglisten, at de pågældende statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union ikke har anmodet om at blive slettet af valglisten, jf. lovens § 14 a, stk. 2, nr. 3. Nærmere regler om fristerne og fremgangsmåder for en sådan anmodning vil kunne fastsættes i kraft af den gældende bemyndigelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 14 a, stk. 4.

Den gældende bestemmelse i § 14 a, stk. 2, fastsætter, at de vælgere som efter denne bestemmelse optages på

valglisten uden anmodning, optages »efter tilsvarende regler som dem, der gælder for personer, der har valgtret efter § 3, stk. 1, nr. 1«, dvs. vælgere, der i kraft af deres valgtret til Folketinget også har valgtret til Europa-Parlamentet. Det betyder, at de regler, der er fastsat om optagelse af folketingsvælgere på valglisten, finder anvendelse med de afvigelser, der er begrundet i den pågældende vælgergruppes særlige karakter, herunder, at de pågældende vælgere er registreret i Udenrigsministeriets protokol og dermed ikke er registreret med bopæl i CPR og med de afvigelser, der følge af de regler, indenrigs- og sundhedsministeren måtte fastsætte for denne persongruppes optagelse på valglisten i medfør af den gældende bemyndigelse i Europa-Parlamentsvalglovens § 14 a, stk. 4. Se de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.2.2.

Unionsborgere, der én gang er optaget på valglisten til Europa-Parlamentsvalg efter anmodning, skal i henhold til § 9, stk. 4, i direktiv 93/109/EF om fastsættelse af de nærmere regler for valgtret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere, fortsætte med at være optaget på valglisten på samme vilkår som vælgere med statsborgerskab i landet, indtil de anmoder om at blive slettet eller automatisk bliver slettet, fordi de ikke længere opfylder de betingelser, der kræves opfyldt for udøvelse af valgtretten, f.eks. som følge af fraflytning til udlandet.

Direktivets artikel 9, stk. 4, er udmøntet i Europa-Parlamentsvalglovens § 14 a, stk. 2, hvorefter personer, der har valgtret efter lovens § 3, stk. 1, nr. 3, optages på valglisten efter tilsvarende regler som dem, der gælder for personer, der har valgtret efter § 3, stk. 1, nr. 1 (personer, der har valgtret til Folketinget), og som er tilmeldt folker registret, hvis de pågældende var optaget på valglisten i Danmark til det sidst afholdte valg til Europa-Parlamentet, siden da uafbrudt har haft fast bopæl i Danmark og ikke har anmodet om at blive slettet af valglisten. Det vil sige, at de pågældende herboende statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union automatisk optages på valglisten i kraft af deres tidligere anmodning herom og uden en fornyet anmodning, såfremt de opfylder de ovenfor nævnte betingelser. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.2.1.

Til nr. 4

Den foreslåede tilføjelse til § 14 a, stk. 4, giver indenrigs- og sundhedsministeren mulighed for at fastsætte regler, der pålægger personer, der har valgtret efter lovens § 3, stk. 1, nr. 3, og som er registreret i Udenrigsministeriets protokol og optaget på valglisten til Europa-

Parlamentsvalg i Danmark, inden for en passende frist ved tilflytning til en ny kommune at meddele tilflytningskommunen, at de skal optages på valglisten i tilflytningskommunen og slettes af valglisten i fraflytningskommunen, hvilket tilflytningskommunen skal foranledige ved kontakt til fraflytningskommunen. Tilsvarende giver bestemmelsen indenrigs- og sundhedsministeren mulighed for at fastsætte regler, der pålægger personer, der har valgtret efter lovens § 3, stk. 1, nr. 3, og som er registreret i Udenrigsministeriets protokol og optaget på valglisten til Europa-Parlamentsvalg i Danmark, inden for en passende frist før fraflytning til udlandet at meddele den kommune, hvor de er optaget på valglisten til Europa-Parlamentsvalg i Danmark, at de agter at fraflytte landet og således ikke længere skal stå opført på valglisten i kommunen. Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.2.2.

Til nr. 5

Med den foreslåede tilføjelse til § 15, stk. 1, 1. pkt., pålægges kommunerne forud for den pågældende afstemning at udsende valgkort til statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er optaget i Udenrigsministeriets protokol, og som er optaget på valglisten. Dette gælder, hvad enten de pågældende er optaget på valglisten efter anmodning, eller optagelsen er sket automatisk. Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.3.

Til nr. 6

Bestemmelsen fjerner kravet om, at kandidatlisten til Europa-Parlamentsvalg skal indeholde oplysninger om kandidatens personnummer for så vidt angår kandidater, som er statsborgere i de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og som er optaget i Udenrigsministeriets protokol. I stedet skal de pågældende af identifikationsmæssige årsager oplyse deres fødselsdato. Med bestemmelsen sikres således, at også statsborgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union, der er optaget i Udenrigsministeriets protokol og derfor ikke tildeles noget personnummer, kan opstille til valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, forudsat at de i øvrigt opfylder betingelserne herfor. Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.5.

Til § 2

Til nr. 1

Med bestemmelsen sikres, at også statsborgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union, der er udsendt til Danmark til de herværende ambassader eller

herværende internationale organisationer, samt medfølgende familiemedlemmer, der tilhører husstanden, omfattes af bestemmelsen om valgret til kommunalbestyrelsesvalg og regionsrådsvalg i den kommunale og regionale valglovs § 1. Som en konsekvens af forslaget opnår de pågældende personer endvidere valgbarhed til kommunale og regionale valg, idet valgret til de pågældende valg er en forudsætning for valgbarhed til de samme valg, jf. nærmere den kommunale og regionale valglovs § 3. Kravet i bestemmelsen om, at den nævnte persongruppe skal opfylde »kravene i stk. 1, nr. 2, bortset fra kravet om fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen«, indebærer, at det i begge tilfælde er en forudsætning, at de almindelige valgets- og valgbarhedsbetingelser er opfyldt, jf. de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.1. og 2.3.4.

Vedrørende udtrykket »registreret i Udenrigsministeriets protokol« henvises til de specielle bemærkninger til § 1, nr. 1 (§ 3, stk. 1, nr. 3).

Til nr. 2

Med bestemmelsen sikres, at også statsborgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol og derfor ikke er registreret med bopæl i CPR, kan optages på valglisten til kommunale og regionale valg. De pågældende optages på valglisten i den kommune, hvor de har deres private bolig. Optagelsen sker som udgangspunkt efter anmodning, jf. dog lovforslagets § 1, nr. 3. Om udtrykket »private bolig« og bestemmelsens nærmere indhold henvises til de specielle bemærkninger til § 1, nr. 2 (§ 14 a, stk. 1).

Til nr. 3

Med bestemmelsen sikres, at EU-diplomater m.fl., der én gang har anmodet om og er blevet optaget på valglisten til kommunale og regionale valg efter reglerne i forslaget § 2, nr. 2 (§ 7, stk. 1, 2. pkt., i den kommunale og regionale valglov), forbliver optaget på valglisten uden en fornyet anmodning, indtil de anmoder om at blive slettet fra valglisten eller ikke længere opfylder de betingelser, der kræves opfyldt for udøvelse af valgretten. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.2.1.

Unionsborgere, der én gang er optaget på valglisten til kommunale og regionale valg efter anmodning, skal i henhold til § 8, stk. 3, i direktiv 94/80/EF om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved kommunale valg for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere, fortsætte med at være optaget på valglisten på samme vilkår som vælgere

med statsborgerskab i landet, indtil de automatisk slettes, fordi de ikke længere opfylder de betingelser, der kræves opfyldt for udøvelse af valgretten, f.eks. som følge af fraflytning til udlandet. Endvidere kan vælgere, der er blevet optaget på valglisten efter egen anmodning, i henhold til samme bestemmelse i direktivet også blive slettet af valglisten, hvis de anmoder om det.

Til nr. 4

Forslaget bemyndiger indenrigs- og sundhedsministeren til at fastsætte nærmere regler om optagelse på valglisten til kommunale og regionale valg af statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, der er registreret i Udenrigsministeriets protokol. Bemyndigelsen omfatter såvel optagelse på valglisten efter anmodning og automatisk optagelse på valglisten. Bemyndigelsen giver også adgang til at fastsætte regler om, i hvilken kommune optagelse på valglisten skal ske. Endelig giver bemyndigelsen adgang til at fastsætte regler om sletning af valglisten. Forslaget giver også indenrigs- og sundhedsministeren mulighed for at fastsætte regler, som pålægger statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som er registreret i Udenrigsministeriets protokol og optaget på valglisten til kommunale og regionale valg, inden for en passende frist ved tilflytning til en ny kommune at meddele tilflytningskommunen, at de skal optages på valglisten i tilflytningskommunen og slettes af valglisten i fraflytningskommunen, hvilket tilflytningskommunen skal foranledige ved kontakt til fraflytningskommunen. Tilsvarende giver bestemmelsen indenrigs- og sundhedsministeren mulighed for at fastsætte regler, der pålægger statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som er registreret i Udenrigsministeriets protokol og optaget på valglisten til kommunale og regionale valg, inden for en passende frist før fraflytning til udlandet at meddele den kommune, hvor de er optaget på valglisten til kommunale og regionale valg, at de agter at fraflytte til udlandet og således ikke længere skal stå opført på valglisten i kommunen. Om hvorledes bemyndigelsen i øvrigt påtænkes udnyttet, henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.2.2. ovenfor.

Til nr. 5

Med bestemmelsen sikres, at også oplysninger om personer, der er statsborgere i de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, som er registreret i Udenrigsministeriets protokol og som har anmodet om optagelse på valglisten i den kommune, hvor de har deres private bolig i henhold til den foreslåede bestemmelse i lovforslaget

slagets § 2, nr. 2 (§ 7, stk. 1, 2. pkt., i den kommunale og regionale valglov), vil indgå som grundlag for udarbejdelse af hovedlisterne. Endvidere sikres, at samme oplysninger kan indgå i udarbejdelsen af tilflytterlisterne.

Til nr. 6

Bestemmelsen fjerner kravet om, at kandidatlister til kommunale og regionale valg skal indeholde oplysninger om kandidatens personnummer for så vidt angår kandidater, som er statsborgere i de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og som er optaget i Udenrigsministeriets protokol. I stedet skal de pågældende af identifikationsmæssige årsager oplyse deres fødselsdato. Med bestemmelsen sikres således, at også statsborgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union, der er optaget i Udenrigsministeriets protokol og derfor ikke tildeles noget personnummer, kan opstille til kommunale og regionale valg, forudsat at de i øvrigt opfylder betingelserne herfor. Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.5.

Til nr. 7

Bestemmelsen fjerner kravet om, at kandidatlister til kommunale og regionale valg skal indeholde oplysninger om stillerens personnummer for så vidt angår stillere, som er statsborgere i de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, og som er optaget i Udenrigsministeriets protokol. I stedet skal de pågældende af identifikationsmæssige årsager oplyse deres fødselsdato. Med bestemmelsen sikres således, at også statsborgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union, der er optaget i Udenrigsministeriets protokol og derfor ikke tildeles noget personnummer, kan være stillere for en kandidatliste til kommunale og regionale valg, forudsat at de i øvrigt opfylder betingelserne herfor. Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.6.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2011.

De nye valgrets- og valgbarhedsregler vil dermed få virkning for førstkommande Europa-Parlamentsvalg/kommunal- og regionalvalg efter ikrafttrædelsesdatoen.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, jf. lovbekendtgørelse nr. 143 af 24. februar 2009, foretages følgende ændringer:

§ 3. Valgret til Europa-Parlamentet har enhver, der på valgdagen

(...)

- 3) er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark, medmindre vedkommende er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6.

§ 14 a. Personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, optages efter anmodning, jf. dog stk. 2, på valglisten i den kommune, hvor de er tilmeldt folkeregistret.

Stk. 2. Personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, optages på valglisten efter tilsvarende regler som dem, der gælder for personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 1, og som er tilmeldt folkeregistret, såfremt de pågældende

- 1) var optaget på valglisten i Danmark til det sidst afholdte valg til Europa-Parlamentet,
- 2) siden da uafbrudt har haft fast bopæl i Danmark og
- 3) ikke har anmodet om at blive slettet af valglisten.

Stk. 3.(...)

Stk. 4. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på valglisten af personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, samt om afgivelse af meddelelse efter stk. 3.

1.I § 3, stk. 1, nr. 3, indsættes efter »og har fast bopæl i Danmark«: »eller er registreret i Udenrigsministeriets protokol«.

2.I § 14 a, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, og som er registreret i Udenrigsministeriets protokol, optages efter anmodning, jf. dog stk. 2, på valglisten i den kommune, hvor de har deres private bolig.«

3.I § 14 a, stk. 2, nr. 2, indsættes efter »siden da uafbrudt har haft fast bopæl i Danmark«: »eller siden da uafbrudt har været registreret i Udenrigsministeriets protokol«.

4.I § 14 a, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter endvidere regler om anmeldelse af tilflytning til en anden kommune og fraflytning til udlandet for personer, der har valgret efter § 3,

stk. 1, nr. 3, og som er registreret i Udenrigsministeriets protokol«.

§ 15.Kommunalbestyrelsen udsender forud for afstemningen valgkort til de vælgere, der er optaget på valglisten og tilmeldt folkeregistret. Valgkortet skal indeholde oplysning om vælgerens navn og adresse, nummer på valglisten samt om afstemningsstedets beliggenhed og dag og tid for afstemningen.

Stk. 2.(...)

§ 19.(...)

*Stk. 3.*Kandidatlisten skal være underskrevet eller tiltrådt af de enkelte kandidater og indeholde oplysninger om deres fulde navn, personnummer, statsborgerskab, stilling og bopæl. Hvis en kandidat ikke ønsker sig anført på stemmesedlen med sit fulde navn, skal det angives, hvordan navnet ønskes anført. Kandidatens efternavn eller mellemnavn samt mindst ét fornavn eller forbogstav skal altid anføres. Kun mellem- og efternavne, som kandidaten er berettiget til at føre efter navneloven, eller mellemnavne, som er anmeldt til folkeregistret, kan anføres på stemmesedlen. I stedet for fornavnet kan anføres et kaldenavn, der er afledt af fornavnet. (...)

5.I § 15, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »tilmeldt folkeregistret«: »eller registreret i Udenrigsministeriets protokol«.

6.I § 19, stk. 3, indsættes efter 1. pkt.:

»For kandidater der er valgbare, som har valgtret efter § 3, stk. 1, nr. 3, og som er registreret i Udenrigsministeriets protokol, skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato.«

§ 2

I lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 144 af 24. februar 2009 som ændret ved § 6 i lov nr. 571 af 31. maj 2010, foretages følgende ændringer:

§ 1.Valgtret til kommunalbestyrelsen og regionsrådet har enhver, der på valgdagen er fyldt 18 år, har fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen, og som herudover enten

- 1) har dansk indfødsret,
- 2) er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union,
- 3) er statsborger i Island eller Norge eller

1.I § 1 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.*Valgtret til kommunalbestyrelsen og regionsrådet har endvidere enhver, der på valgdagen er fyldt 18 år, er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og som er registreret i Udenrigsministeriets protokol.«.

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

- 4) uden afbrydelse har haft fast bopæl i riget i de sidste 3 år forud for valgdagen.

Stk. 2.(...)

Stk. 3.(...)

§ 7.Vælgere skal optages på valglisten i den kommune, hvor de er tilmeldt folkeregistret.

2.I § 7 indsættes som 2. pkt.:

»Personer, der har valgt efter § 1, stk. 2, optages efter anmodning, jf. dog stk. 2, på valglisten i den kommune, hvor de har deres private bolig.«

3.I § 7 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Personer, der har valgt efter § 1, stk. 2, optages dog uden anmodning på valglisten, såfremt de pågældende

- 1) var optaget på valglisten i Danmark til det sidst afholdte valg til kommunalbestyrelser og regionsråd,
- 2) siden da uafbrudt har været registreret i Udenrigsministeriets protokol og
- 3) ikke har anmodet om at blive slettet af valglisten.«

§ 8.I de år, hvor nyvalg finder sted, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en valgliste over kommunens vælgere. Valglisten skal udarbejdes for hvert afstemningsområde i kommunen. Valglisten består af en hovedliste og en tilflytterliste.

Stk. 2. På hovedlisten skal optages de vælgere, der senest mandagen 15 dage før valgdagen er flyttet til kommunen, og som senest denne dag har anmeldt flytningen til kommunens folkeregister.

Stk. 3. På tilflytterlisten skal optages de vælgere, der ikke er optaget på hovedlisten, og som senest tirsdagen 7 dage før valgdagen er flyttet til kommunen, og som senest denne dag har anmeldt flytningen til kommunens folkeregister.

Stk. 4. Vælgere, der senest mandagen 15 dage før valgdagen er flyttet inden for kommunen, og som senest på denne dag har anmeldt flytningen til kommunens folkeregister, skal optages på hovedlisten under den nye bopæl. Vælgere, der senere end mandagen 15 dage før valgdagen er flyttet inden for kommunen, eller som senere end denne dag har anmeldt flytningen til kommunens folke-

register, skal forblive optaget på valglisten under den hidtidige bopæl.

§ 9.Hovedlisterne udarbejdes på grundlag af oplysningerne i Det Centrale Personregister (CPR).

Stk. 2. Tilflytterlisterne kan udarbejdes på grundlag af oplysningerne i Det Centrale Personregister (CPR).

§ 24.Kandidatlisten skal indeholde oplysning om hver enkelt kandidats fulde navn, personnummer, statsborgerskab, stilling og bopæl. Hvis kandidaten ikke ønsker sig anført på stemmesedlen med sit fulde navn, skal det angives, hvordan navnet ønskes anført. (...).

§ 25.(...)

Stk. 2. Kandidatlisten skal indeholde oplysning om hver enkelt stillers navn, personnummer og bopæl. Oplysningerne om stillernes navne og bopæl er offentligt tilgængelige.

4.I § 8 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på valglisten af personer, der har valgtret efter § 1, stk. 2, samt om disse personers anmeldelse af tilflytning til en anden kommune og fraflytning til udlandet.«.

5.I § 9, stk. 1 og 2, indsættes efter »oplysningerne i Det Centrale Personregister (CPR)«: »og oplysninger om personer, der har valgtret efter § 1, stk. 2«.

6.I § 24, stk. 1, indsættes efter 1. pkt.:

»For kandidater, der er valgbare, og som har valgtret efter § 1, stk. 2, skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato.«

7.I § 25, stk. 2, indsættes efter 1. pkt.:

»For stillere, der har valgtret efter § 1, stk. 2, skal i stedet for personnummer opgives fødselsdato.«.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2011.